

การศึกษาเปรียบเทียบแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
Comparative Study of the Decision to Use Electronic Books for
Teaching and Learning of Teachers in Institutions of Vocational
Education of Bangkok

มูทิตา นครินทร์

Muthita Nakarin

นักเอกสารสนเทศชำนาญการ สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

E-mail: muthita.n@ited.kmutnb.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทัศนคติ และด้านผลตอบแทนที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการผลิต เผยแพร่และจัดจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านช่างอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาจารย์จากสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 183 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และใช้สถิติเชิงวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่าส่วนประสมทางการตลาด ทัศนคติ และผลตอบแทน มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ส่วนแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากหรืออาจจะใช้ เมื่อทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ประสิทธิภาพสอน ส่วนประสมทางการตลาด ทัศนคติ และผลตอบแทน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการผลิตและเผยแพร่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสและเวลาในการจัดทำและ

ผลิตสื่อการสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และควรนำสื่อไปเผยแพร่ในช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าไปเรียนรู้ได้

คำสำคัญ : การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ / ส่วนประสมทางการตลาด / สถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purpose of research is to study the tendency on making decision use electronic books to teach and explore marketing mix, attitude and compensation influencing use intention the electronic books' teacher on Institute of Vocational Education of Bangkok. The subjects were 183 teachers who teach on 1st semester 2018 with industrial course in 6 colleges on Institute Vocational Education of Bangkok. Data were collected using questionnaires and data were analyzed with descriptive statistics included percent, mean, standard deviation and chi-square analysis statistics. According to the findings, trend of intention to use the electronic book among teachers on Institute of Vocational Education of Bangkok was high. The factors that influenced intention to use among teachers on Institute of Vocational Education of Bangkok with statistical significance at 0.05 comprised compensation. However, marketing mix and attitude no influencing intention to use the electronic books' teacher on Institute of Vocational Education of Bangkok.

Keywords : Electronic Book Usage / Marketing Mix / Institutions of Vocational Education of Bangkok

1. บทนำ สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากช่วยเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและลดปัญหาของผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา [1] จากงานวิจัยที่ศึกษาการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนแสดงให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่จะนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนควรมีลักษณะเป็นสื่อประสมหรือมัลติมีเดีย ที่มีทั้งรูปภาพ เสียง วิดิทัศน์ แอนิเมชัน ต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมทักษะความรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและช่วงวัยของผู้เรียน [2] หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ได้อย่างดี ด้วยการที่มีคุณลักษณะในการสนับสนุน ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเป็นอิสระ ช่วยให้เข้าถึงแหล่งความรู้อื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสะดวก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นสื่อทางการเรียนรู้ที่สำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งต่อวงการการศึกษาทุกระดับ

การศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิคและนักเทคโนโลยี ซึ่งรัฐบาลมีความพยายามอย่างจริงจัง ที่จะยกระดับการอาชีวศึกษาเพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง จากแนวคิดการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 [3] มีเป้าหมายให้ระบบการอาชีวศึกษาสนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลงโดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ สัดส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาต้องสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา เพราะเป็นกำลังคนที่มีทักษะจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการตลาดแรงงานและยังเป็นฟันเฟืองสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและยกระดับภาคการผลิตของประเทศ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน หรือทวิภาคี จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเทคโนโลยีการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ทันสมัย เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นอาชีวศึกษาในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคสมัยที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับสังคมดิจิทัลให้ผู้เรียนชาญฉลาดในการใช้เทคโนโลยี สร้างสรรค์ผลงานด้วยความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ปฏิบัติงานที่แก้ปัญหาให้กับหน่วยงาน สื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความหมาย ทำงานร่วมกับองค์กรและสถานประกอบการได้อย่างกลมกลืน [4]

สำหรับสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีการระบุถึงข้อดี ไว้หลายประการ ได้แก่ 1) เป็นการรวมสื่อแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน 2) ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว 3) สามารถเผยแพร่หรือกระจายข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว 4) เป็นเสมือนห้องเรียน ห้องสมุด 5) พกพาสะดวก และ 6) สามารถปรับปรุงได้ตลอดเวลา [5] ข้อดีต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทต่อการใช้งานมากขึ้น โดยพัชรินทร์ พุ่มลำเจียก ทำการศึกษาถึงอิทธิพลเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรม

ของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) ในกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาระดับของปัจจัย ความสัมพันธ์ และอิทธิพลของความน่าเชื่อถือ การรับรู้ว่ายาง่าย การรับรู้ถึงประโยชน์ ทักษะคติ และพฤติกรรมของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยความน่าเชื่อถือของ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การรับรู้ว่ายาง่าย การรับรู้ถึงประโยชน์ ทักษะคติที่มีต่อการใช้ และพฤติกรรม ของผู้ใช้เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด [6]

ด้วยเหตุที่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่กำลังได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง และสามารถตอบโจทย์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้ แต่ในทางกลับกันสถานศึกษาหลายแห่งก็ยังไม่มีการใช้สื่อประเภทนี้ในการจัดการศึกษาในชั้นเรียน ดังข้อมูลจากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ระบุว่าอาชีวศึกษาขาดการส่งเสริมด้านทรัพยากรอย่างรุนแรง โดยเฉพาะ อาจารย์ผู้สอนและอุปกรณ์ครุภัณฑ์การเรียนการสอนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ทางอาชีวศึกษา [7] จึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อันได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคติ ผลตอบแทน ที่มีอิทธิพลต่อ แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยให้สถาบันการศึกษาที่ เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่ผลิตสื่อการเรียนการสอน มีแนวทางในการดำเนินงานผลิตสื่อการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานและปรับปรุงกระบวนการในการออกแบบการผลิต รวมถึงการเผยแพร่ได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทักษะคติ และด้านผลตอบแทนที่มี อิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์สถาบัน การอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาและประสบการณ์ สอน

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการผลิต เผยแพร่และจัดจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านช่าง อุตสาหกรรม

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทักษะคติ และด้านผลตอบแทนมีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

3.2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์สอน ที่แตกต่างกัน ทำให้แนวโน้ม การตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ทำการศึกษาโดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร 6 แห่ง จำนวน 183 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 5 ส่วน โดยแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อความ 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนมีข้อความ 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนมีข้อความ 7 ข้อ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยผลตอบแทนที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนมีข้อความ 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนมีข้อความ 7 ข้อ

ส่วนที่ 6 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 สถิติที่ใช้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical statistics) โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square)

5. ผลการวิจัย

5.1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 183 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ร้อยละ 68.9 และ 31.1 ตามลำดับ ร้อยละ 42.1 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ร้อยละ 70.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.7 เป็นข้าราชการ และร้อยละ 41.5 เคยสอนที่อาชีวศึกษามาแล้ว 1-10 ปี โดยส่วนใหญ่จะสอนสาขาวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 18.6 สำหรับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อาจารย์ร้อยละ 57.9 ตอบว่าตนเองไม่เคยใช้มาก่อน ส่วนอาจารย์ที่เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แล้ว ร้อยละ 44.5 เคยใช้

จากวิทยาลัย/ สถาบันอื่น ร้อยละ 44.2 เคยใช้เพราะเป็นสื่อการสอนของวิทยาลัยตนเองอยู่แล้ว และ ร้อยละ 11.5 อาจารย์ผลิตใช้เอง

5.2 ส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคติ และผลตอบแทนที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคติ และผลตอบแทนโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถามด้าน ส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคติ และผลตอบแทน

ส่วนประสมทางการตลาด/ทักษะคติ/ผลตอบแทน	\bar{x}	SD	ระดับความคิดเห็น
ส่วนประสมทางการตลาด	3.91	0.65	มาก
ทักษะคติ	4.02	0.59	มาก
ผลตอบแทน	4.01	0.73	มาก

เมื่อพิจารณารายชื่อคำถามปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคติ และผลตอบแทนต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับด้านส่วนประสมทางการตลาด ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุด คือ การมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอน รองลงมาคือ การมีราคาเหมาะสมจัดซื้อได้ตามระเบียบราชการ สำหรับด้านทักษะคติ ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุดคือคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์น่าสนใจ รองลงมา คือคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน และด้านผลตอบแทน ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุด คือ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น รองลงมา คือมีโอกาสในการสร้างผลงานวิชาการ

5.3 แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.5 มีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ระดับมาก หรืออาจจะใช้ (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2. ภาพรวมของแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (n=183)

แนวโน้มการตัดสินใจใช้ eBook	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด/ใช้แน่นอน	54	29.5

มาก/อาจจะใช้	107	58.5
ปานกลาง/ไม่แน่ใจ	22	12.0

เมื่อพิจารณารายข้อคำถามของแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุด คือจะค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาที่สอน รองลงมาคือมีแผนการสอนที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

5.4 แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตาม คุณลักษณะส่วนบุคคล ส่วนประสมการตลาด ทักษะคนติ และผลตอบแทน

5.4.1 ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประสพการณ์สอนมีความสัมพันธ์กับระดับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.036$) เมื่อพิจารณาแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า อาจารย์ที่มีประสพการณ์สอน 30 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ระดับปานกลาง หรือไม่แน่ใจว่าจะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่า อาจารย์ที่มีประสพการณ์สอนไม่เกิน 1 ปี ถึง 2.5 เท่า (ร้อยละ 36.4 และ 14.3 ตามลำดับ) สำหรับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และวิชาที่สอน ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ($n=183$)

รายการ	แนวโน้มการตัดสินใจใช้ eBook			p-value
	ไม่แน่ใจ	อาจจะใช้	ใช้แน่นอน	
เพศ				0.648
ชาย	17 (13.5)	73 (57.9)	36 (28.6)	
หญิง	5 (8.8)	34 (59.6)	18 (31.6)	
อายุ (ปี)				0.134
≤30	11 (14.3)	45 (58.4)	21 (27.3)	
31-40	2 (4.3)	27 (58.7)	17 (37.0)	
41-50	4 (9.1)	28 (63.6)	12 (27.3)	
50+	5 (31.3)	7 (43.8)	4 (25.0)	
การศึกษา				0.436
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2 (20.0)	7 (70.0)	1 (10.0)	
ปริญญาตรี	17 (13.2)	74 (57.4)	38 (29.5)	

ปริญญาโท - เอก	3 (6.8)	26 (59.1)	15 (34.1)	
ประสบการณ์สอน (ปี)				0.036 ^{*f}
< 1	4 (14.3)	18 (64.3)	6 (21.4)	
1-10	11 (14.5)	39 (51.3)	26 (34.2)	
11-20	2 (4.4)	27 (60.0)	16 (35.6)	
21-30	1 (4.3)	19 (82.6)	3 (13.0)	
30+	4 (36.4)	4 (36.4)	3 (27.3)	
วิชาที่สอน				0.444
สาขาวิชาช่างยนต์	4 (19.0)	12 (57.1)	5 (23.8)	
สาขาวิชาเครื่องกล	1 (3.4)	22 (75.9)	6 (20.7)	
สาขาวิชาไฟฟ้า	4 (11.8)	16 (47.1)	14 (41.2)	
สาขาวิชางานเชื่อม	4 (23.5)	9 (52.9)	4 (23.5)	
สาขาวิชาก่อสร้าง	1 (8.3)	8 (66.7)	3 (25.0)	
อื่นๆ	8 (11.4)	40 (57.1)	22 (31.4)	

5.4.2 ด้านส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคนดี และผลตอบแทน พบว่า ส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคนดี และผลตอบแทน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับแนวโน้มการตัดสินใจใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (p-value <0.05) เมื่อพิจารณาแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า อาจารย์ที่ส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างแน่นอนหรือมีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด สูงกว่า อาจารย์ที่ส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 68.3 และ 15.0 ตามลำดับ) สำหรับทักษะคนดี พบว่า อาจารย์ที่มีทักษะคนดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างแน่นอนหรือมีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด สูงกว่า อาจารย์ที่มีทักษะคนดีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 65.8 และ 12.5 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับผลตอบแทน ที่พบว่า อาจารย์ที่มีผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างแน่นอนหรือมีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด สูงกว่า อาจารย์ที่มีผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 56.8 และ 12.4 ตามลำดับ)

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 จากผลการศึกษารูปได้ว่าแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ระดับมาก หรืออาจจะใช้ เนื่องด้วยนวัตกรรมทางการศึกษามีความก้าวหน้าขึ้นอย่างมาก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่ได้รับความสะดวก ด้วยคุณลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ของหนังสือ หรือเว็บไซต์ต่างๆ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้เรียนได้ นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ยังสามารถแทรก ภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว แบบทดสอบ และสามารถส่งพิมพ์เอกสารได้ ที่สำคัญคือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา ซึ่งคุณสมบัติทั้งหลายเหล่านี้จะไม่ปรากฏในหนังสือธรรมดาทั่วไป

6.2 คุณลักษณะส่วนบุคคล ในส่วนประสบการณ์สอนมีความสัมพันธ์กับระดับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอน 30 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ระดับปานกลาง หรือไม่แน่ใจว่าจะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนไม่เกิน 1 ปี ถึง 2.5 เท่า เหตุที่เป็นเช่นนี้มีข้อมูลสนับสนุนจากงานวิจัยของอัญชุลีและพงษ์ธร [8] ระบุว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู พบว่าด้านการพัฒนาวิชาการมีปัญหามากกว่าทุกด้าน เนื่องจากครูยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระยะการเริ่มต้นปฏิบัติงาน ซึ่งยังอยู่ในช่วงของการปรับตัวและเรียนรู้หาประสบการณ์ อีกทั้งครูมีภาระนอกเหนือจากการสอนและต้องสอนหลายคาบ หลายระดับชั้น จึงทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

6.3 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อาจารย์ที่มีความคิดเห็นว่าส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างแน่นอนหรือมีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด สูงกว่า อาจารย์ที่ส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อคำถามปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุด คือ การมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอน รองลงมาคือ การมีราคาเหมาะสมจัดซื้อได้ตามระเบียบราชการ สอดคล้องกับขนิษฐา [9] ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อหนังสือสิ่งพิมพ์ผ่านอินเทอร์เน็ต ที่พบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์ต่อจำนวนครั้งที่เคยสั่งซื้อ และสอดคล้องกับรพีพรรณ [10] ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ

พฤติกรรมกรรมการซื้อบริการนิตยสารดิจิทัลของผู้บริโภค ระบุว่าปัจจัยด้านราคามีผลต่อช่องทางการดาวน์โหลดนิตยสารดิจิทัล โดยพบว่าการตั้งราคานิตยสารดิจิทัลถูกกว่าราคาตามแผงหนังสือนิตยสารทั่วไป

6.4 ปัจจัยด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจารย์ที่มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างแน่นอนหรือมีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด สูงกว่าอาจารย์ที่มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุด คือคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์น่าสนใจ รองลงมา คือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน สอดคล้องกับการศึกษาของอเททยา [11] ระบุว่าเจตคติต่อการสอนคือ การเห็นคุณค่าของวิชาที่สอน ความรู้สึกที่ดีของครูที่มีต่อวิชาที่สอนส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความตั้งใจ รักในวิชาที่สอนแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาที่สอน อยู่เสมอ เช่นเดียวกับ Wen-Chia Tsai [12] พบว่าความเชื่อมั่นในผู้ผลิต การรับรู้ว่าเป็นงานง่าย การรับรู้ถึงประโยชน์ และทัศนคติที่มีต่อการใช้งานส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีผลทางตรงต่อทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน และมีผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมของผู้ใช้โดยส่งผ่านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน

6.5 ปัจจัยด้านผลตอบแทนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจารย์ที่มีผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างแน่นอนหรือมีแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด สูงกว่า อาจารย์ที่มีผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อคำถามปัจจัยด้านผลตอบแทนต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ข้อคำถามที่ค่าเฉลี่ยความเห็นด้วยมากที่สุด คือทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น รองลงมา คือมีโอกาสในการสร้างผลงานวิชาการ สอดคล้องกับการศึกษาของอิสริยา [13] ที่ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี-ตราด) ซึ่งพบว่าความสำเร็จในการทำงานของบุคคลเป็นปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนให้ครูในโรงเรียนเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากครูได้ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ แม้ว่าบางภารกิจที่ได้รับมอบหมายจะเกิดปัญหาหรืออุปสรรคจากปัจจัยต่างๆ ก็สามารถแก้ไขสถานการณ์ไปได้ด้วยดี จนทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อเสนอแนะในนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัย กลุ่มอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนระหว่าง 11-20 ปี มีแนวโน้มการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงที่สุด ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมทั้งด้านวิชาการและประสบการณ์สอนจึงควรสนับสนุนให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพทางด้านการออกแบบและผลิตสื่อการเรียนสอนที่เน้นการใช้

เทคโนโลยีสมัยใหม่ในรายวิชาต่างๆ ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อจะได้นำไปใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของตนเองให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2) ผลการวิจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทัศนคติและด้านผลตอบแทน ที่มีผลต่อแนวโน้มการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ปรากฏว่าการมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการสอนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงสุด ดังนั้นในการออกแบบและจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต้องคำนึงถึงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะทำให้อาจารย์ผู้สอนมีความเชื่อมั่นต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แล้วตัดสินใจนำมาใช้ได้อย่างมั่นใจ

3) ควรมีการนำสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ไปเผยแพร่ในแผนกอื่นๆ ของวิทยาลัย เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งควรนำไปเผยแพร่ในศูนย์สื่อการเรียนการสอนและช่องทางออนไลน์อื่นๆ เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าไปเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงช่องทางการเรียนรู้ทุกรูปแบบในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาถึงสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่เหมาะสมกับพฤติกรรมผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนรู้ออนไลน์หรือออฟไลน์

2) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จึงมีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลเชิงตัวเลข ดังนั้นเพื่อให้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์หรือการสนทนากลุ่ม

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ส่งผลให้มีการนำไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปิยฉัตร จันทิวาและธัญพิสิษฐ์ เกตุปิ่นทอง. (2562). “ การพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชาหลักการตลาดสมัยใหม่สำหรับนักศึกษาภาควิชาการจัดการเทคโนโลยีการผลิตและสารสนเทศ”. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. ปีที่ 31 ฉบับที่ 109. 80-91.
- [2] น้าทิพย์ จรรยาธรรม. (2559). “e-book เพื่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์”. นิตยสาร สสวท. ปีที่44 ฉบับที่ 200. 28-31.

- [3] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙
- [4] ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2560). [ออนไลน์] อาชีวศึกษากับประเทศไทย 4.0 วารสารอาชีวะก้าวไกล ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 [สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561] จาก <http://prachyanun2015.blogspot.com/2017/06/40.html>
- [5] จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2555). Desktop Publishing สู่ e-book เพื่อส่งเสริมการใ้รู้ของผู้เรียนยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] พัชรินทร์ พุ่มลำเจียก. (2556). อิทธิพลเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์(eBook) ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [7] ณัฐสิฏฐิ รั๊กเกียรติวงศ์. (2016). [ออนไลน์] การปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) [สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2561] จาก <https://tdri.or.th/2016/08/vocational-education-reform/>
- [8] อัญชุลี อุดรกิจ และพงษ์ธร สิงห์พันธุ์. (2559).”สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.” วารสารบริหารการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ปีที่ 16 ฉบับที่ 1. 279-292.
- [9] ขนิษฐา จารุรัตน์ลักษณ์ (2545). พฤติกรรมการซื้อหนังสือและสิ่งพิมพ์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] รพีพรรณ ฉัตรกาญจนากุล (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อบริการนิตยสารดิจิทัลของผู้บริโภค. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [11] อเทตยา แก้วศรีหา, กระทบ ศรีงาน และโกวิท วัชรินทรางกูร. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 2. 57-66.

- [12] Tsai, W.C. (2012). A study of consumer behavioral intention to use e-books. The technology acceptance model perspective. *Innovative Marketing*, 8 (4), 55-66.
- [13] อีสริยา รัฐกิจวิจารณ์ ณ นคร. (2557). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี-ตราด). วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

